

SA Eesti Koostöö Kogu tegevuskava 2017. aastal

Koostöö Kogu jätkab kui valitsusväline koostöövõrgustik ja valdkondadeülene poliitikasoovituste koostaja, lähtudes Eesti pikaajalistest eesmärkidest.

2017. aastal jätkub töö Pension 2050 programmis visiooni tutvustamise ja levitamise, avaldame rändeteemalise inimarengu aruande 2016/2017 ning panustame osalusdemokraatia arendamisse rahvaalgatusveebi haldamise ja teavitustegevuste kaudu.

Ees seisab suur töö Koostöö Kogu tegevuse aluseks oleva kolmeaastase strateegia (Harta) uuendamise.

PENSION 2050 POLIITIKASOOVITUSTE KOOSTAMINE

2016. aasta alguses käivitunud kaheaastane programm lähtub Koostöö Kogu Harta 2014 eesmärgist tegeleda sisulise sotsiaalpartnerlusega. Koostöö Kogu nõukogu hinnangul tuleb esmajoones keskenduda pensionisüsteemi kaasajastamisele, seetõttu koostamegi Pension 2050 tulevikuvisioni ja poliitikasoovitusi ning käivitame ühiskondliku arutelu uuest eakusest.

Visiooni loomise tõukeks on seni valdavalt sotsiaalkindlustussüsteemi finantsilise jätkusuutlikkuse tagamisele keskendunud arutelude ja otsuste ebapiisavus tagamaks edaspidi kõigile täisväärtuslik vanaduspõlv. Olukorras, kus ametlik vanaduspensioniga küll pidevalt kasvab (aastaks 2025 65 eluaastani), kuid tegelik esmane pensioni saamise iga pole veel üle 60 aasta tõusnud, on peamine küsimus selles, kuidas inimesed saaksid ja tahaksid töötada kuni vanaduspension eani ja tegelikult veelgi kauem.

Kui 2016. aasta on mõeldud temaatiliste fookusrühmade, uut mõtlemist tutvustava visioonikonverentsi ja kogutud ideede testimisele, siis **2017. aasta jaanuariks valmib visioon tuleviku pensionisüsteemist ning algab aktiivne teavitustöö nii avalikkuse kui ka valitsuse suunal. Riiklike valimiste vahelisel ajal toimuva avaliku debati mõte on kõnetada neid inimesi, kes peaksid 35 või enama aasta pärast pensionile jääma, võtma rohkem isiklikku vastutust.**

2017. aastal on plaanis korraldada visiooni esitlusüritus, avalikku arutelu uuele tasandile viiv pensionireformi osalusalgatus (lihtsustatud rahvakogu), interaktiivse mängu või rakenduse loomine tulevikule mõtlemise lihtsustamiseks ning aasta lõpus programmi lõpuüritus. Terve aasta jooksul hoiame visiooni sõnumeid eri organisatsioonide ja Eesti eri paigus korraldatavatel üritustel, algatame ise üritusi (nt TED-kõnede vaatamine) ja levitame pidevalt peamisi sõnumeid. Koostöös kirjastusega Varrak aitame eestindada uut eakust lahtimõtestavat populaarteaduslikku raamatut "Growing Older Without Feeling Old" ning plaanime autori Eestisse esinema kutsuda.

Samal ajal toetab Koostöö Kogu Vabariigi Valitsust pensionisüsteemi seadusandlike muudatuste ettevalmistamisel, sest need on tuleviku pensionipõlve kujundamise eelduseks.

- Pension 2050 programmi juhib **Liisi Uder**.
- Pension 2050 programmi koduleht: <http://www.kogu.ee/pension2050/>
- Pension 2050 blogi tuleviku eakusest (eesti- ja venekeelsed artiklid): <http://pension2050.kogu.ee/>

INIMARENGU ARUANDE 2016/2017 VÄLJAANDMINE JA TUTVUSTAMINE

2015. aasta lõpus püstitas Koostöö Kogu nõukogu Eesti inimarengu aruande 2016/2017 teemaks üleilmse eestluse, selle olemuse, ulatuse ja mõju Eesti riigi ja rahva arengule. Aruande peatoimetaja konkursile laekus kaks kavandit, mille seast valis Koostöö Kogu nõukogu välja linna- ja rahvastikugeograafia professor **Tiit Tammaru** ning kaastoiimetajate **Raul Eametsa** ja **Kristina Kallase** esitatud kavandi, mis käsitleb üleilmset eestlust rände, demograafiliste protsesside, sotsiaalmajanduslike arengute ja kulturooloogiliste mõjude kaudu. Peatükkide toimetajad on **Allan Puur**, **Rein Ahas**, **Anu Realo**, **Anna Verschik** ja **Marek Tamm**. Teadusasutustena on lisaks Tartu Ülikoolile kaasatud Tallinna Ülikool, Eesti Keele Instituut ja Tallinna Tehnikaülikool.

Inimarengu aruande väljaandmisel on intensiivne ajakava, mis peabid maikuu 2017 aruande avalikustamisega. 2016. aasta I pooles on toimunud kontseptsiooni täpsustamine, aruande koostamise ja väljaandmise põhimõtete paikasättimine, autorkonna komplekteerimine ja nendega lepingute sõlmimine. 2016 II pooles kirjutatakse artiklid valmis, toimuvad toimetajate seminarid ning käsikirja retsenseerimine.

2017. aasta jaanuaris toimub lõpliku käsikirja ülevaatus, seejärel veebruarist aprilli lõpuni keeleteoimetus ja tõlkimine inglise keelde, kujundamine ja küljendamine ning lugejasõbraliku veebiversiooni loomine. Mais 2017 toimub aruande esitlus ja Riigikogus riiklikult olulise küsimusena arutelu, järgnevatel kuudel aruande peamiste sõnumite esiletõstmine meedia vahendusel, üritustel (nt Arvamusfestival) ning Eesti Vabariik 100 programmis.

- *Inimarengu aruande väljaandmise protsessi juhib Koostöö Kogu juhataja **Teete Pehk** koos büroojuhi **Maria Derlõšiga**.*

- *Inimarengu aruande 2016/2017 koostamise protsess ja meediakajastus:*

<http://www.kogu.ee/tegevus/olemus-ja-roll/eesti-inimarengu-aruanne/eesti-inimarengu-aruanne-20162017/>

RAHVAALGATUSVEEBI HALDAMINE JA KODANIKEÕIGUSTE LEVITAMINE

Loogilise jätkuna 2013. aastal toimunud Rahvakogu protsessi tulemusel seadustatud rahvaalgatusele avas Koostöö Kogu märtsis 2016 rahvaalgatus.ee veebiplatvormi, et võimaldada Riigikogule kollektiivseid pöördumisi koostada ja esitada. Rahvaalgatusveebi pani Koostöö Kogu üles tihedas koostöös Riigikogu Kantseleiga, ehitades veebikeskkonna Teeme Ära SA loodud kollektiivse otsustamise ja digiallkirjastamise platvormile citizenos.com. See on Eesti e-demokraatia loos oluline verstapost, kuna tegu on esimese digiallkirjastamist võimaldava avaliku kasutusega platvormiga.

Rahvaalgatus.ee lehel saab igaüks eesti, inglise või vene keeles ühiskondliku ettepaneku teha, arutelu pidada, arutelu tulemusel ühisloomes pöördumine koostada ja valmispöördumisele digiallkirju koguda, saata pöördumine ühe klikiga Riigikogule ning jälgida, mis pöördumisest saab. 2016. a lõpuga on Riigikogule esitatud üle 20 kollektiivse pöördumise, neist kuus rahvaalgatusveebi kaudu.

2017. aastal jätkab Koostöö Kogu eelnenud aasta sügisest alanud aktiivse teavitustööga rahvaalgatusõigusest ja -veebist kolme peamise sihtrühma – noored, digivõimekad eakad ja muukeelsed mittekodanikud – suunal. Lisaks jätkub veebikeskkonna haldamine, kolmes keeles kasutajatoe pakkumine, tehnilised arendused, kuid pikas plaanis soovime veebikeskkonna Riigikogu Kantseleile üle anda. Tulevikus tõenäoliselt kasvab kollektiivsete pöördumiste arv ning saab loomulikuks osaks parlamendi tööst, mistõttu on mõistlik tehniline pool (rahvaalgatusveeb) Riigikogu töökorraldusega ühildada. 2017. aasta ongi nendes läbirääkimistes kriitilise tähtsusega.

- *Rahvaalgatusveebi haldamise ja kasutajatoega tegeleb igapäevaselt projektijuht **Maarja-Leena Saar**, läbirääkimisi partneritega juhib Koostöö Kogu juhataja **Teete Pehk**.*

- *rahvaalgatusveebi taustast ja tulevikust: <http://www.kogu.ee/rahvaalgatusveeb/>*

- *rahvaalgatus.ee kasutamise hea tava: <https://rahvaalgatus.ee/about>*

STRATEEGIA UUENDAMINE

Erinevalt varasematest kolmeaastase strateegia (Harta) uuendamise protsessidest on 2017. aasta plaanis pühendada laiema arutelu tekitamisele Eesti pikaajaliste eesmärkide üle. See tähendab, et uue harta koostamisse hõlmame peale koostöövõrgustiku liikmete ka teisi osapooli. Strateegiaprotsess võiks koosneda järgmistest osadest:

- 1) kaardistada nende valdkondade/teemade muudatused, millega Koostöö Kogu on varasemalt tegelenud (uurida ministereid ja teistelt elluviijatelt, kas on tehtud soovitusi ellu viidud, kuidas on ellu viidud, mis on mõjud ja tagajärjed, mida peaks veel tegema) – meetodika vajab põhjalikku läbimõtlemit;
- 2) tekitada loetelu neist teemadest/valdkondadest, millega Eesti riik peab tegelema tulenevalt rahvusvahelistest kohustustest või pikaajalist kestlikku arengut silmas pidades ning kes mille eest vastutab (koostöös Riigikantselei, Arenguseire Keskuse ja teiste asjassepuutuvate osapooltega);

- 3) kahe kaardistuse põhjal käivitada laiem arutelu Eesti pikaajalistest eesmärkidest ja sellest, kuidas neid eesmärke saavutada;
- 4) selle töö tulemusel jõuda Koostöö Kogu "nišini" ja koostada strateegia.

Selline laiaulatuslik strateegiaprotsess eeldab põhjalikku kavandamist ja elluviimist koostöös partneritega. Koostöö Kogu saab olla protsessi käivitaja ja üks eestvedajatest, kuid õnnestumiseks on vaja kõrvale tugevaid partnereid.

KOOSTÖÖ KOGU ESINDATUS, PILDILOLEK

Jätkuv osalemine erinevates komisjonides (avatud valitsemise partnerluse vabaühenduste ümarlauas, säästva arengu komisjonis), arvamuskirjed, kommentaarid meediale, üritustel osalemine, koostöövõimaluste kaardistamiseks kohtumised teiste organisatsioonide esindajatega.

KOOSTÖÖ HARTA OSALISTEGA

Jätkub Harta osaliste regulaarne teavitamine Koostöö Kogu tegemistest ning sisuline koostöö temaatilistes töörühmades (nt sotsiaal- ja rahandusministeeriumi kokkukutsutud pensioniea ja -valemiga tegelev töörühm).

heaks kiidetud SA Eesti Koostöö Kogu nõukogu 13. detsembri 2016 koosolekul

koostanud Teele Pehk, SA Eesti Koostöö Kogu juhataja